

RAADSVOORSTEL

Gemeenteraad	:	Bergen
Raadsvergadering	:	7 november 2019
Zaaknummer	:	
Voorstelnummer	:	RAAD190175
Commissie	:	Algemene raadscommissie
Commissie	:	17 oktober 2019
Soort agendering	:	Ter bespreking
Agendapunt	:	
Team	:	Beleid en Vastgoed
Opsteller(s)	:	Edwin de Waard
Telefoonnummer	:	088 909 7351
Bijlagen:	:	Plan van Aanpak omgevingsvisie Bergen

Onderwerp: – Vaststellen Plan van Aanpak omgevingsvisie Bergen

Voorgesteld besluit

Uw raad besluit:
het Plan van Aanpak omgevingsvisie Bergen vast te stellen

Geheimhouding

- Nee
 Ja

RAADSVOORSTEL

INLEIDING

a. Algemeen

Uw raad heeft in 2019 een besluit genomen over de Implementatie van de Omgevingswet. Onderdeel van de Implementatie is het ontwikkelen van de kerninstrumenten uit de wet. De omgevingsvisie is een kerninstrument. In dit advies wordt het plan van aanpak behandeld om te komen tot een omgevingsvisie voor de gemeente Bergen. Het proces voor de omgevingsvisie wordt gesynchroniseerd met de processen voor de omgevingsvisies voor de gemeenten Castricum en Heiloo. Uitgeest heeft in juni 2019 al een eigen omgevingsvisie vastgesteld.

b. Wettelijk kader

De Omgevingswet treedt op 1-1-2021 in werking. Onder de Omgevingswet dient iedere gemeente over één omgevingsvisie te beschikken. De omgevingsvisie is de opvolger van de structuurvisie met een verbrede reikwijdte voor het zogenaamde fysieke leefomgeving. Voor het opstellen van de omgevingsvisie geldt een termijn tot uiterlijk 1-1-2024. Vastgestelde structuurvisies blijven onder het overgangsrecht tot dat moment geldig. De omgevingsvisie geeft voor de gemeente op hoofdlijnen een integrale langetermijnvisie over de noodzakelijke en gewenste ontwikkelingen voor de fysieke leefomgeving binnen de eigen gemeentegrenzen.

De 'fysieke leefomgeving' is een breed begrip en omvat onder meer de beleidsterreinen cultureel erfgoed, wonen, energie-infrastructuur, landbouw, landschap, ruimtelijke ordening, gezondheid, milieu, natuur en water. De benadering vanuit nieuwe thema's is een verrijking voor het gesprek over de fysieke leefomgeving. Juist door het toevoegen van thema's zoals energie en gezondheid ontstaat er een nieuw speelveld, met nieuwe opgaven en stakeholders.

c. Plan van aanpak

In het Plan van Aanpak wordt inzicht gegeven in het proces van ontwikkelen, opstellen en vaststellen van de omgevingsvisies voor de gemeenten Bergen, Castricum en Heiloo.

Bergen, Castricum en Heiloo werken in het proces samen om ieder tot een eigen omgevingsvisie te komen, die in BUCH verband op elkaar is afgestemd. Dit is conform de Omgevingswet, die bepaalt dat iedere gemeente een eigen omgevingsvisie moet opstellen.

Het doel van het proces dat is beschreven in het plan van aanpak is, vanuit een brede dialoog, te komen tot een maatschappelijk gedragen en afgestemde omgevingsvisie voor elk van de drie gemeenten, waarbij recht is gedaan aan de eigenheid van de gemeente.

d. Samenwerking Bergen, Castricum, Heiloo (en Uitgeest): Samen Apart

De startposities van de gemeenten zijn niet gelijk. Heiloo en Castricum hebben bijvoorbeeld een gebiedsdekkende structuurvisie. Bergen heeft geen structuurvisie die gebiedsdekkend is, maar wel visies voor enkele (delen van) kernen en het buitengebied. Alle in de gemeenten aanwezige beleidsdocumenten voor de fysieke leefomgeving worden gewaardeerd en door ijking (toetsen) en verrijking (aanvullen) een plaats krijgen in het proces. Het proces en de inhoud begint daarmee niet op nul.

Binnen de processtappen is per gemeente ruimte die recht doet aan de verschillende startposities, om aan te sluiten op de aanwezige cultuur, lokale kleur van de gemeente en

voor eigen accenten in het participatieproces. Naast de afstemming biedt dit de mogelijkheid om ruimtelijk onderscheid te maken tussen de verschillende dorpskernen en gemeenten. Op die manier komt de eigenheid, de lokale identiteit met de bijbehorende kernwaarden van de gemeente goed tot zijn recht. Dit vergroot de herkenbaarheid voor de participanten in het proces van de omgevingsvisie.

Er wordt in het proces onderzocht of gemeenschappelijke verbindende kwaliteiten, kernwaarden en opgaven kunnen worden benoemd. Daarbij wordt de omgevingsvisie van Uitgeest mede beschouwd. Als er gemeenschappelijkheden worden gesignaleerd dan worden deze onderzocht en beleidsmatig worden afgestemd en geborgd. Door deze afstemming ontstaat waarde en kracht richting onze overlegpartners in de regio en bij de provincie.

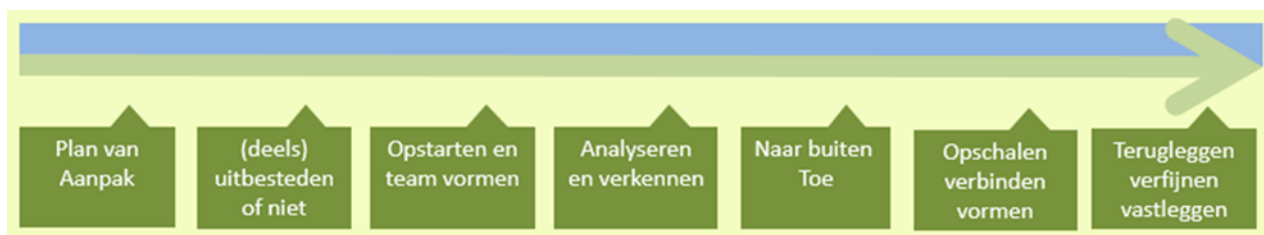
Het document wordt een globale beschrijving van de richtingen (hoofdpijnen) met als uitgangspunt: globaal waar het kan en gedetailleerd waar het moet. Dit leidt er toe dat de gemeente enerzijds ruimte biedt voor initiatieven en anderzijds regisseert op onderdelen.

e. Regionale samenwerking

Bergen, Uitgeest, Castricum en Heiloo maken deel uit van de bestuurlijke regio Alkmaar. Een aantal regionale onderwerpen, zoals bijvoorbeeld woningbouw, bereikbaarheid, economische ontwikkeling (incl. toerisme en recreatie, bedrijventerreinen), klimaatadaptatie en energietransitie, en gezonde leefomgeving vraagt om bovenlokale of zelfs (boven)regionale benadering. In de omgevingsvisie spelen deze regionale opgaven een rol. Richtingen en beleidskeuzes voor deze opgaven werken door in de omgevingsvisie. Een omgevingsvisie komt in nauwe afstemming met de regio/externe overlegpartners tot stand.

f. Het proces

Het proces wordt in een aantal stappen doorlopen. (zie figuur 1.). Hieronder wordt kort op de fasen in het proces ingegaan. (zie uitgebreid bijlage 1. Plan van Aanpak)

Figuur 1. Processtappen

Fase 1. Plan van Aanpak

In het Plan van Aanpak wordt het proces, de planning en de middelen beschreven voor het opstellen en vaststellen van de omgevingsvisie. Het Plan van Aanpak gaat uit van parallelle processen voor de drie gemeenten. Een eigen omgevingsvisie geeft maximale mogelijkheden om de eigen identiteit, kernwaarden en problematiek een plaats te geven in de visie. Het plan van aanpak vormt de basis voor de start van het proces om tot een omgevingsvisie te komen.

Fase 2. (deels) Uitbesteden

Bij de vaststelling van het plan van aanpak wordt er vanuit gegaan dat de gemeenten een deel van de werkzaamheden zelf kunnen uitvoeren. Dit betekent ook dat een deel van de werkzaamheden wordt uitbesteed aan een stedenbouwkundig bureau en/of een participatie bureau.

Fase 3. Opstarten en teamvorming

Na de vaststelling van het plan van aanpak wordt intern gestart met de interne communicatie door het organiseren van startbijeenkomsten op de verschillende locaties met als uitgangspunt "De omgevingsvisie maak je samen".

Fase 4. Analyseren en verkennen

De relevante beleidskaders uit het bestaande (sectorale) beleid worden in beeld gebracht, alsmede richtinggevend wensen en kansen voor de fysieke leefomgeving. Verder krijgen trends en ontwikkelingen op de verschillende thema's een plaats. Ook wordt gekeken naar de positie van de gemeente in de regio en in BUCH verband. Het resultaat van deze fase is een conceptnotitie Analyse.

Fase 5. Naar Buiten toe

In deze fase start het participatieproces met inwoners, ondernemers, maatschappelijke organisaties, belangenverenigingen en andere stakeholders. Hierin wordt het materiaal uit de interne analyse-fase ingebracht. In dialoog met inwoners, ondernemers en stakeholders wordt de scope en het materiaal getoetst, geijkt en verrijkt om wensen, richtingen en opgaven te inventariseren. De dialoog vindt zowel online als offline plaats. Doel is een zo breed mogelijk publiek te bereiken. Speciale aandacht gaat in deze fase uit naar het betrekken van de jeugd en jongeren. De vorm waarin dit gebeurt, is maatwerk en wordt nader bepaald. Deze fase wordt afgerond met een verrijkte notitie Analyse die door de gemeenteraad wordt vastgesteld.

Fase 6. Opschalen, verbinden, vormen

In deze fase vindt de vertaling plaats van de input van de analyse van de trends, ontwikkelingen en opgaven (en koppelkansen) en de gewenste ontwikkelrichting naar een integrale visie op hoofdlijnen. Daarbij worden de dilemma's en te maken beleidskeuzes uitgelicht. Hierover wordt extern gecommuniceerd en in dialoog gegaan. Deze fase wordt afgerond met een besluit door de raad tot het vaststellen van de visie-op-hoofdlijnen en besluiten over de voorgelegde dilemma's en (beleids)keuzes.

Fase 7 Terugleggen, verfijnen, vastleggen

In deze fase vindt een vertaling plaats van de visie-op-hoofdlijnen en de gemaakte keuzes naar een voorontwerp omgevingsvisie. Het voorontwerp wordt in dialoog besproken met belanghebbenden, waarbij de raad als toehoorder aanwezig is. De raad besluit na het verwerken van reacties tot het instemmen met terinzagelegging ontwerp-omgevingsvisie; Tijdens de periode van terinzagelegging worden informatiebijeenkomsten georganiseerd en daarna worden zienswijzen op de ontwerp-omgevingsvisie verwerkt. Deze fase eindigt met een besluit door de raad tot vaststelling van de omgevingsvisie.

g. Participatie en afstemming in de verschillende fasen

Participatie heeft een belangrijke plaats in het proces van beleidsontwikkeling door inwoners, ondernemers en andere partijen(waaronder dorpsverenigingen) al vroegtijdig te betrekken in dit proces. Het wordt een omgevingsvisie met en voor inwoners, ondernemers en andere stakeholders.

Inwoners, ondernemers en stakeholders worden daarom eerder, meer en actiever bij het opstellen van de visie betrokken. Allen kunnen informatie en ideeën voor ontwikkelingen inbrengen en meedoen bij het opstellen van het te voeren beleid. Het proces is hierop in de verschillende fasen ingericht. Participatie is maatwerk en steeds passend bij het voorliggende vraagstuk, bij de fase van het proces en hiervoor worden passende instrumenten ingezet. Dit eist een mate van flexibiliteit, waardoor hierin per fase een keuze wordt gemaakt. De instrumenten passen bij voorkeuren voor offline en online participatie en ongebondenheid naar tijd en plaats. De communicatie is ondersteunend aan het participatieproces, is uitnodigend, waar nodig gericht, geeft informatie, koppelt terug, maakt gebruik van meerdere media en is vindbaar. De inzet van alle middelen is gericht op het ontwikkelen van een visie met een breed maatschappelijk draagvlak, door gebruikmaking van kennis en inzichten in de samenleving en het in dialoog verkrijgen van opinies over de mogelijke inhoud en beleidsrichtingen.

h. Rol bestuur + organisatie structuur

De colleges zien toe op de voorbereiding en uitvoering van de vaststellingsprocedure, de besluitvorming daarover en uitvoering van de participatie.

De gemeenteraden stellen het plan van aanpak vast, toetsen het gevoerde proces en stellen de tussen- en eindproducten vast van elke fase en van de (ontwerp) omgevingsvisie. Tijdens het proces volgen uitnodigingen om als toehoorder informatie- en participatiebijeenkomsten bij te wonen en daardoor kennis te nemen van wensen, meningen en dergelijke.

De stuurgroep omgevingsvisie wordt gevormd door de wethouders Ruimtelijke ordening van de gemeenten Bergen, Castricum, Heiloo (en Uitgeest).

De interne organisatie structuur wordt gevormd door een kerngroep en werkgroepen.

i. Planning

In de planning wordt uitgegaan van een proces met een duur van twee jaar. De interne stappen worden in 2019 al gezet. Na de vaststelling van het Plan van aanpak wordt daarna de input van buiten opgehaald. Met tussenstappen en dialoog stelt de raad verschillende tussenproducten vast om in november 2021 de omgevingsvisie formeel vast te stellen (*planning zie p.13-14 PvA*)

KEUZERUIMTE

De Omgevingswet geeft aan dat de gemeente per 1-1-2024 over een omgevingsvisie dient te beschikken. Dit is een verplichting. Het plan van aanpak schetst het proces om tot een omgevingsvisie te komen. Hierbij worden de kenbare stappen voor beleidsontwikkeling gevolgd. In het proces worden documenten opgeleverd waarop keuzes gemaakt moeten worden. Het primaat voor het ruimtelijk beleid van de fysieke leefomgeving (=kaderstelling) ligt bij de gemeenteraad. Het college bereidt de besluitvorming voor. Bij het opstellen van de omgevingsvisie vindt afstemming plaats op onder meer het beleid van de provincie en het rijk en binnen BUCH verband. Het plan van aanpak geeft uitvoering aan een onderdeel van het besluit over de Implementatie Omgevingswet.

TOELICHTING OP HET ADVIES

Het college adviseert om het plan van aanpak omgevingsvisie Bergen vast te stellen om tot het wettelijk verplichte kerninstrument te komen. De omgevingsvisie geeft voor de gemeente op hoofdlijnen een integrale langetermijnvisie over de noodzakelijke en gewenste ontwikkelingen voor de fysieke leefomgeving. Het proces is opgebouwd in stappen voor beleidsontwikkeling. Binnen deze stappen wordt veel ruimte gegeven aan participatie op maat en passend bij de fase van het proces. Doelstelling voor de participatie is een breed publiek te bereiken om tot een breed maatschappelijk gedragen visie te komen.

OVERWEGINGEN VAN HET COLLEGE

Het plan van aanpak biedt een duidelijk inzicht in de structuur, het proces en de middelen om tot de omgevingsvisie te komen. In het proces worden verschillende tussendocumenten aan de raad voorgelegd om tot de visie te komen, waarmee de raad sturing kan geven op de inhoud en de inzet van diverse middelen.

REGIONALE SAMENWERKING EN COULEUR LOCALE

Het proces voor de ontwikkeling van de omgevingsvisie wordt gesynchroniseerd met de processen in de gemeenten Heiloo en Castricum. Daarbij wordt ook de vastgestelde omgevingsvisie van de gemeente Uitgeest betrokken. Binnen het eigen gemeentelijke proces vindt een lokale invulling plaats en wordt onderzocht of voor onderwerpen/onderdelen een gemeenschappelijke BUCH tekst kan worden geformuleerd om waarde en kracht richting regio en provincie te creëren.

RISICO'S

Zie plan van aanpak

FINANCIËN

Zie plan van aanpak.

COMMUNICATIE, PARTICIPATIE EN SAMENSPEL

Zie voorstel

UITVOERING, PLANNING EN ORGANISATIE

Zie plan van aanpak

BIJLAGEN

1. Plan van aanpak omgevingsvisie

ACHTERLIGGENDE DOCUMENTEN

Hoogachtend,
burgemeester en wethouders van de gemeente Bergen

De heer mr. M.N. Schroor
secretaris

Mevrouw drs. H. Hafkamp
burgemeester